

Έχοντας γνώση του αντιπάλου

/ [Πεμπτουςία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)



[Συνέχεια προηγούμενου άρθρου: <http://www.pemptousia.gr/2016/02/i-antimetopisi-ton-pirasmon-gerontos-iosif-tou-isichastou/>]

Μόλις ο άνθρωπος ξυπνήσει από τον ύπνο της αμέλειας και αρχίσει να ενδιαφέρεται για την σωτηρία του τότε και ο εχθρός — διάβολος οπλίζεται εναντίον του και τον πολεμά. Όπως πολύ παραστατικά γράφει ο μακάριος Γέροντας Ιωσήφ: «είναι αγώνας εις αυτήν την ζωήν, αν θέλεις να κερδίσης... με τα ακάθαρτα πνεύματα πολεμείς, όπου δεν μας ρίχνουν γλυκά και λουκούμια αλλά σφαίρες οξείες που θανατώνουν ψυχήν, όχι σώμα».[37]

Γι' αυτό και ο πνευματικός αγωνιστής πρέπει να είναι προετοιμασμένος γνωρίζοντας τις μεθόδους του εχθρού εναντίον του οποίου θα πολεμήσει. Η υποτίμησή του είναι ολέθριο σφάλμα. «Ο πλανών την οικουμένην»[38] αρχηγός του σκότους είναι, κατά τον γέροντα Ιωσήφ: «τεχνίτης ισχυρός, εφευρέτης κακών, και της κάθε πλάνης δημιουργός». Με μεγάλη πονηριά παρατηρεί υπομονετικά και αδιάκοπα την πνευματική μας πορεία περιμένοντας να διαπιστώσει το αδύνατο σημείο μας.

Προσπαθεί τότε να μας εξαπατήσει αφού είδε προς τα που κατευθύνεται η ψυχική μας διάθεση και δεν διστάζει να μηχανεύεται τρόπους που να μιμούνται την Χάρη του Θεού. Όπως ορθά έχει ειπωθεί: η πλάνη μιμείται την Χάρη. Πρόκειται για τον «εκ δεξιών» πειρασμό από τον οποίο πλανήθηκαν κατά καιρούς ακόμη και μεγάλοι και έμπειροι αγωνιστές και υπέστησαν μεγάλες πτώσεις.

Ειδικά στο θέμα της προσευχής και κυρίως της νοεράς, ο πόλεμος των δαιμόνων γίνεται πολύ έντονος, όπως επισημαίνει ο όσιος Μάρκος ο Ασκητής: «όταν ίδη ο

διάβολος ότι ο νους εκ καρδίας προσηύξατο, τότε μεγάλους και κακοτέχνους πειρασμούς επιφέρει».[39]

Όσο μεγάλη όμως και αν είναι η προσπάθειά του να μας αχρηστεύσει εξουδετερώνεται από την ασύγκριτα μεγαλύτερη δύναμη της ταπείνωσης και της υπομονής του αγωνιστή ο οποίος μελετώντας τους ποικίλους πειρασμούς που ο αντίπαλος του δημιουργεί, πλουτίζει με την αντίστοιχη πείρα ώστε να αγωνίζεται με μεγαλύτερη διάκριση και να μην κλέβεται πιά εύκολα από τον διάβολο αλλά να υπομένει τους πειρασμούς καρτερικά και δοξολογικά.

γ) Με την αρετή της υπομονής



Ο μακάριος Γέροντας Ιωσήφ αντιμετωπίζοντας στην ζωή του αμέτρητους πειρασμούς μας τονίζει από προσωπική του πείρα ότι χωρίς υπομονή είναι αδύνατον να σταθούμε στην πνευματική ζωή: «όλοι οι πειρασμοί και αί θλίψεις

θέλουν υπομονήν, και αυτή είναι η νίκη τους».[40]

«Λοιπόν, ουδέν άλλο επιθυμώ και τόσον πολύ αγαπώ, όσον να ακούω ότι κάμνετε υπομονήν εις τους πειρασμούς».[41] Ζητά την υπομονή από όλους και ιδιαίτερα από τους μοναχούς που αντιμετωπίζουν ασύγκριτα μεγαλύτερους και περισσότερους πειρασμούς από τους χριστιανούς που αγωνίζονται στον κόσμο. «Είδες άνθρωπον, και δη μοναχόν με δίχως υπομονήν; Είναι λύχνος με χωρίς έλαιον, όπου συντόμως θα σβήση το φως του».[42]

Απόλυτος ο λόγος του Γέροντος άλλα βαθιά αληθινός υπογραμμίζει την σημασία της υπομονής ως αναγκαίου στοιχείου της πνευματικής μας ζωής.

Κατά την σταυροαναστάσιμη πορεία μας ισόβιος συνοδοιπόρος κάθε αγωνιζόμενου πιστού γίνεται η αρετή της υπομονής, η οποία, κατά τον θείο Χρυσόστομο, είναι η βασίλισσα των αρετών και το θεμέλιο των κατορθωμάτων. Υπομένοντας τους ποικίλους πειρασμούς σ' όλη την διάρκεια της επίγειας ζωής μας και το φορτίο μας ελαφρώνει αλλά και κατακτούμε τους αιώνιους θησαυρούς. «Τούτο είναι το θείον συνάλλαγμα όπου, εί τις υπομένει τους πειρασμούς και δεν παύσει τον δρόμον αγωνιζόμενος, ανταλλάσσει την ύλην τη αϋλία».[43] Με την καθημερινή μας άσκηση στην αρετή της υπομονής δεν κερδίζουμε μόνο στην παρούσα ζωή την γαλήνη και την χαρά, τους καρπούς του Αγίου Πνεύματος και την ευλογία του Θεού, αλλά αποταμιεύουμε και μισθό αιώνιο και άφθαρτο στον ουρανό.

Ο Όσιος Γέροντας Ιωσήφ αλλά και όλοι οι Άγιοι της Εκκλησίας μας δείχνουν τον δρόμο που και εκείνοι βάδισαν· τον δρόμο της υπομονής. Σηκώνοντας αγόγγυστα τον σταυρό τους ανέβηκαν χαρούμενοι στον προσωπικό τους Γολγοθά γι' αυτό και με την υπομονή τους έγιναν «μέτοχοι δόξης αιωνίου». Υπέμειναν καρτερικά κάθε πειρασμό που η αγάπη του Θεού-Πατέρα παραχώρησε να υποστούν για να λαμπρυνθούν ακόμα περισσότερο. Και οι εχθροί τους ακόμη στάθηκαν εκστατικοί μπροστά στο μέγεθος της καρτερίας τους.

Ο Όσιος Γέροντας μας βεβαιώνει: «Έχε λοιπόν υπομονήν διά να κερδίζης καθ' εκάστην, να ταμιεύης μισθόν, ανάπαυσιν και χαράν εις την ουράνιον Βασιλείαν».[44] Ο παράδεισος κερδίζεται με θυσίες. Η μεγαλύτερη από αυτές είναι η θυσία της υπομονής που κατά τον ιερό Χρυσόστομο είναι ένα είδος μαρτυρίου. «Σε κάθε υπομονήν όπου κάμνεις στέφανον παίρνεις και σου λογίζεται ενώπιον του Θεού μαρτύριον ημερήσιον»[45] γράφει ο Γέροντας Ιωσήφ και θέλοντας να μας ενδυναμώσει και εδραιώσει στην ψυχοσωτήρια αρετή της υπομονής αλλού συμπληρώνει: «τον αγωνιζόμενον... (ο Θεός) και μετά Μαρτύρων θα βάλη τα λείψανά του, εάν πέση εις τον αγώνα και αποθάνη».[46]

Το παράδειγμα των Αγίων μας, και ιδιαίτερα των Μαρτύρων μας διδάσκει πως απείραστος βίος δεν υπάρχει, ούτε αληθινή και γνήσια χριστιανική ζωή νοείται χωρίς εμπόδια και δυσκολίες. Ο δρόμος που οδηγεί στην τελειότητα είναι κάποτε τραχύς. Οι πειρασμοί που συναντούμε στην πορεία μας είναι όμως η εγγύηση της ορθότητάς της. Το ταξίδι του πιστού εξωτερικά δεν είναι γαλήνιο. Η γαλήνη είναι μόνιμη εσωτερική κατάσταση σ' αυτούς που κάνουν αγόγγυστα το χρέος τους. Είναι ένα από τα δώρα του Θεού σ' όλους τους συνεπείς αγωνιστές.

Η συνειδητή συμμετοχή μας, έστω και σε μικρό βαθμό στα παθήματα του Χριστού μας δίνει ανέκφραστη χαρά και μεγάλη ευλογία. Ο Απόστολος Παύλος χαιρόταν επειδή έφερε επάνω του «τα στίγματα του Κυρίου»^[47], τα σημάδια από τις πληγές που του προξένησαν οι έχθροί του Σταυρού του Κυρίου του.

Ο Θεός δίνει στον καθένα μας τον σταυρό που μπορεί να σηκώσει. Άλλοι, πιο δυνατοί από εμάς υποφέρουν πολύ περισσότερο. Γι' αυτό τις στιγμές που λυγίζουμε ας μην υποκύψουμε στον πειρασμό της μεμψιμοιρίας, του γογγυσμού και της ολιγοπιστίας που διώχνουν την Χάρη του Θεού αλλά ας υπομείνουμε με εμπιστοσύνη την παιδαγωγία του Θεού που επιτρέπει ακόμη και τα δυσάρεστα για το καλό μας.

Πολλοί, μέσα από μία μεγάλη δοκιμασία βρήκαν τον δρόμο της σωτηρίας καθώς μέσα από αυτήν την θλίψη είδαν τον εαυτό τους και τον σκοπό της ζωής τους μέσα από ένα νέο πρίσμα. Ο Απ. Παύλος το λέει πολύ καθαρά: «η θλίψις υπομονήν κατεργάζεται, η δε υπομονήν δοκιμήν, η δε δοκιμή ελπίδα».^[48] Η υπομονή είναι η μητέρα που γεννά και άλλες αρετές. Γι' αυτό και ο Άγιος Εφραίμ ο Σύρος μας βεβαιώνει: «ο μή έχων υπομονήν, πολλές ζημίας υφίσταται. Ο υπομονετικός πάσης αρετής εφάπτεται». Καμμία δύναμη δεν μπορεί να αντισταθεί στην αρετή της υπομονής, ακόμη και η μεγαλύτερη μηχανορραφία του εχθρού. Τόσο αποτελεσματική και απαραίτητη μας είναι. Ουράνια αρετή, θείο δώρο.

Δίνει στην ψυχή μας την δύναμη να δέχεται τον πόνο όχι σαν τιμωρία, αλλά ως επίσκεψη Θεού. Πόσοι Άγιοί μας χαίρονταν όταν τους έβρισκαν οδυνηρές ασθένειες και δεν γόγγυζαν και στους πιο πικρούς θανάτους! Και ο πιο βαρύς σταυρός γι' αυτούς ήταν απεσταλμένος Θεού. Τον σήκωναν ευχαρίστως, έδειχναν μεγάλη καρτερία και ένοιωθαν τον Χριστό δίπλα τους. Η υπομονή τους ήταν ο βράχος πάνω στον οποίο συντρίβονταν και οι μεγαλύτεροι πειρασμοί.

Έχοντας κι εμείς την αρετή της υπομονής δεν χάνουμε την ειρήνη και την ψυχραιμία μας ακόμη και στις μεγαλύτερες δοκιμασίες. Στηρίζουμε τις ελπίδες μας στο έλεος του Θεού. Έχουμε πάντα την βεβαιότητα πως με την βοήθειά Του

θα περάσουμε το πέλαγος των πειρασμών και θα βρούμε την γαλήνη της ψυχής μας. Η ακράδαντη πεποίθηση πως ο Θεός είναι πάντα δίπλα μας μας ηρεμεί και στην πιο δυνατή καταιγίδα.

Ακόμη και στις περιπτώσεις που είναι ολοφάνερο ότι δεν μπορούμε ν' αλλάξουμε την ροή των πραγμάτων, η υπομονή είναι σωσίβιο σωτηρίας και σκέπη προστασίας. Μας χαρίζει αντοχή στον πόνο, είναι μια θεϊκή δύναμη που μας βοηθά να ξεπεράσουμε το άγχος, και ακόμη δρά αποτρεπτικά στον φοβερό κίνδυνο να φθάσουμε στην απόγνωση που είναι μια πικρότατη γεύση κολάσεως.

Όποιος αγωνίζεται κατά Θεόν ας μην χάνει το θάρρος του ούτε για μια στιγμή και ας μην κάνει πίσω. Και όσες φορές ως άνθρωπος λυγίζει, μπορεί να κρατηθεί από το παντοδύναμο χέρι του Θεού και να σταθεί ξανά στα πόδια του. Το βλέμμα μας ας είναι διαρκώς στραμμένο στον πάσχοντα Ιησού Χριστό, τον αρχηγό και τελειωτή της πίστεώς μας. Εκείνον που μας αγάπησε τόσο πολύ, ώστε «υπέμεινε σταυρόν»^[49] για την σωτηρία όλων των ανθρώπων, ακόμη και των πιο αμαρτωλών.

Η δύναμη του Τιμίου Σταυρού είναι άπειρη και ενισχύει όλους όσοι αγωνίζονται να φθάσουν στην «ατέλεστο τελειότητα» και να ενωθούν μ' Εκείνον που προσέφερε πάνω στο «ζωοποιό ξύλο» την υπέρτατη θυσία «υπέρ της του κόσμου ζωής».

Αν ο Αναμάρτητος Κύριος «υπέμεινε σταυρόν» καταφρονώντας για χάρη μας την ντροπή που συνόδευε την έσχατη ποινή της σταυρώσεως, τι πρέπει να πάθουμε εμείς που είμαστε σε τόσα πολλά ένοχοι; Να Τον μιμηθούμε στην σταυρική Του πορεία σηκώνοντας τον προσωπικό μας σταυρό των πειρασμών, των θλίψεων και δοκιμασιών. Έτσι δείχνουμε ότι Τον αγαπούμε και κάνοντας το θέλημά Του φανερώνουμε πως είμαστε άξιοι της δικής Του αγάπης.

Ας φιλοσοφούμε συχνά και ας μνημονεύουμε τα θεοχαρίτιστα λόγια του Γ. Ιωσήφ: «όσον ολίγη είναι η υπομονή, τόσον μεγάλοι φαίνονται οι πειρασμοί. Και όσον συνηθίζει ο άνθρωπος να τους υπομένη, τόσον μικραίνουν και τους περνά χωρίς κόπον. Και γίνεται στερεός ωσάν βράχος».^[50]

Ας μην απελπιζόμαστε λοιπόν στις διάφορες τρικυμίες της ζωής. Ας κάνουμε ακόμη λίγο υπομονή για να μην μας πνίξουν τα κύματα. Ο Θεός είναι πιο κοντά μας στις δυσκολίες και η βοήθειά Του είναι μεγαλύτερη στις πειρασμικές ώρες. Περιμένει να φθάσουμε στο τέλος του δρόμου νικητές για να μας στεφανώσει όπως τους αθλητές με το αμαράντινο στεφάνι της δόξας.

Αυτό θα είναι το επιστέγασμα των αγώνων και των κόπων μας, η απόδειξη ότι

περάσαμε με επιτυχία τις εξετάσεις και κερδίσαμε με την υπομονή μας την αιώνια σωτηρία μας. Τότε τα λόγια του Χριστού μας: «ο υπομείνας εις τέλος ούτος σωθήσεται»^[51] θα έχουν εφαρμογή και στην δική μας ζωή.

Τότε θα χαιρόμαστε αιώνια με τους εκλεκτούς του Θεού που δεν δίστασαν να σηκώσουν τον σταυρό Του και να γίνουν κοινωνοί των παθημάτων Του. Θα είμαστε μαζί μ' αυτούς που παραδόθηκαν εκούσια ακόμη και στον θάνατο για την δική Του αγάπη, και έτσι αξιώθηκαν να μετέχουν στην δόξα του Χριστού, που είναι η Ουράνια Βασιλεία Του, η θέα του θεανδρικού προσώπου Του.

Συνεχίζεται....

Παραπομπές:

- 37. Επιστ. ΚΔ', σελ. 149.
- 38. Αποκ. ΙΒ', 9.
- 39. Φιλοκαλία, Τόμος Α', σελ.115.
- 40. Επιστ. ΙΖ', σελ. 119.
- 41. Επιστ. ΙΖ' σελ. 120.
- 42. Επιστ. ΛΒ', σελ. 192.
- 43. Επιστ. ΛΕ', σελ. 208.
- 44. Επιστ. ΙΘ', σελ. 129.
- 45. Επιστ. ΛΑ , σελ. 183.
- 46. Επιστ. ΛΑ', σελ. 187.
- 47. Γαλ. στ', 17.
- 48. Ρωμ. Ε', 3-4.
- 49. Εβρ. ΙΒ', 2.
- 50. Επιστ. Η', σελ.73.
- 51. Ματθ. Ι', 23.

Πηγή: Πρωτ. Γεωργίου Τριανταφύλλου, Ο Άγιος Γέροντας Ιωσήφ ο Ησυχαστής, Ο Νηπτικός Πατήρ και Διδάσκαλος (Ταπεινή αναφορά στη ζωή και στο έργο του), εκδόσεις Ιερού Ησυχαστηρίου Παναγίας Μυρτιδιωτίσσης Θαψάνων Πάρου